

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 358/2015-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť INFOSPOT, informačné a spotrebiteľské centrum, občianske združenie, Peterská 22, Bratislava, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Drgoncom, DrSc., Peterská 22, Bratislava, pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s prvou vetou čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cbs 33/2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť INFOSPOT, informačné a spotrebiteľské centrum, občianske združenie o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2014 doručená sťažnosť INFOSPOT, informačné a spotrebiteľské centrum, občianske združenie, Peterská 22, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s prvou vetou čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cbs 33/2004 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že:

«Žalobca je občianskym združením založeným na ochranu spotrebiteľa a uplatňovanie práv spotrebiteľa. Žalobca uplatňuje právo na ochranu spotrebiteľov pred nekalosúťažným správaním podnikateľského subjektu, ktorý v obchodnej sieti [REDAKOVANÉ] klamal (klame) spotrebiteľov tak, že na cenovkách vystavených na pultoch s tovarom uvádza nižšie ceny, ako sú ceny, ktoré následne za ten istý tovar účtuje spotrebiteľom pri pokladniciach.

Tento spor sa začal na návrh sťažovateľa ako žalobcu doručený Krajskému súdu v Bratislave ako vecne a miestne príslušnému súdu dňa 12. marca 2001.

Krajský súd v Bratislave po troch rokoch a dvoch mesiacoch od podania žaloby uznesením sp. zn. 9 Cbs 33/04-55 zo dňa 12.5.2004 vyhovel žalobcovmu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Žalovaný proti predbežnému opatreniu nepodal odvolanie.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 9 Cbs 33/04-508 žalobu zamietol dňa 26.5.2005.

Žalobca sa proti rozsudku odvolal pomocou rozsiahlej právnej argumentácie v rozsahu 23 strán textu vo formáte A4.

Najvyšší súd SR zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave uznesením 6 Obo 364/2005 dňa 19. apríla 2007 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave uznesením 9 Cbs 33/2004-594 žalobu znovu zamietol dňa 21.10.2008.

Žalobca sa znovu odvolal okrem iného s odkazom na detinskú chybu krajského súdu, ktorý oznámil právnenému zástupcovi žalobcu nesprávny čas začiatku ústneho pojednávania a potom podstatnú časť pojednávania viedol v neprítomnosti žalobcovho právneho zástupcu, ako aj bez prítomnosti žalobcu. Nešlo o jedinú procesnú chybu súdu, s ktorou krajský súd spojil právny účinok, ktorým vždy znovu zafažil žalobcu.

Najvyšší súd SR po druhýkrát zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave uznesením 6 Obo 2/2009 zo dňa 31. marca 2009 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave dňa 6.9.2010 uznesením 9 Cbs 33/04-685 zrušil uznesenie 9 Cbs 33/04-613, ktorým v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. osudných poplatkoch v znení neskorších predpisov zaviazal žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie v sume 10.000 Sk.

Uznesenie krajského súdu 9 Cbs 33/04-685 žalobca napadol odvolaním pre zmätočnosť – krajský súd neurčil povinnému subjektu lehotu na splnenie súdom uloženej povinnosti, pričom povinnosť vrátiť súdny poplatok určil vecne a miestne nepríslušnému Daňovému úradu Bratislava I namiesto vecne a miestne príslušného Daňového úradu Bratislava II.

Z dôvodu podaného odvolania a predloženia veci Najvyššiemu súdu SR Krajský súd v Bratislave zrušil ústne pojednávanie určené na deň 14.10.2010.

Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 10. novembra 2010 zmenil uznesenie Krajského súdu v Bratislave 9 Cbs 33/04-685 v prospech sťažovateľovho návrhu.

Krajský súd v Bratislave tretí raz zamietol žalobu rozsudkom 9 Cbs 33/2004-737 zo dňa 30.3.2011.

Najvyšší súd SR tretí rozsudok krajského súdu zrušil uznesením 5 Obo 48/2011 dňa 29.9.2011 a vec znovu vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Žalobca podal 28. júla 2010 ústavnú sťažnosť, ktorou namietol porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní pred Krajským súdom v Bratislave. Ústavný súd SR nálezom IV. ÚS 447/2010-47 zo dňa 17. februára 2011

rozhodol, že žalobcovo základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov porušené bolo a prikázal Krajskému súdu v Bratislave, aby konal bez zbytočných prieťahov.

Krajský súd v Bratislave o veci znovu (po štvrtýkrát) rozhodol rozsudkom 9 Cbs 33/2004-780 dňa 7.12.2011. Krajský súd v Bratislave tentoraz žalobe v podstatnej časti návrhu vyhovel.

Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný z dôvodu procesných chýb, ktorých sa dopustil súd na ujmu jeho základného práva na súdnu ochranu.

Najvyšší súd SR odvolaniu vyhovel uznesením 5 Obo 7/2012 dňa 27.2.2014. Najvyšší súd SR zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. 9 Cbs 33/2004-780 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave nariadil ústne pojednávanie na deň 28.5.2014. Druhé ústne pojednávanie nariadil na deň 9.7.2014. Obe ústne pojednávania uskutočnil.

Na ústnom pojednávaní konanom dňa 28. mája 2014 súd otvoril otázku právne relevantnej intenzity nekalosúťažného správania žalovaného z hľadiska toho, či ide o správanie, aké možno podľa zákona kvalifikovať ako dostatočne relevantné pre vznik zodpovednosti žalovaného za porušenie práva na ochranu pred nekalou súťažou, alebo či správanie žalovaného, aj ak je protiprávne, nemá takú mieru závažnosti, aby žalovaný mohol dôvodne znášať právnu zodpovednosť. Vznik polemiky medzi účastníkmi konania o tejto otázke preukazuje Zápisnica o pojednávaní, najmä s. 4...

Ústne pojednávanie konané 9.7.2014 sa uskutočnilo bez toho, aby súd poskytol účastníkom konania priestor na záverečné reči. Z toho dôvodu sťažovateľ úkonom urobeným osobne do podateľne dňa 16.7.2014 založil do spisu písomné vyjadrenie pomenované „Skutkové a právne zhrnutie žaloby“. V ňom sa rozsiahlo vyjadril k argumentácii žalovaného o nedostatočnej intenzite jeho správania pre vznik zodpovednosti za nekalosúťažné správanie a k tvrdeniu žalovaného, že spotrebiteľ sa musí správať ako obozretný spotrebiteľ, čo žalobca a jeho svedkovia zanedbali (s. 7 - 9, bod 21 až 31)...

Išlo o nové otázky, ktoré vznikli v spore v fáze konania, ktoré vo veci 9 Cbs 33/2004 viedol Krajský súd v Bratislave po tom, čo mu najvyšší súd vrátil vec na ďalšie konanie uznesením 5 Obo 7/2012.

Rozsiahlu diskusiu, ktorú sám vyvolal na ústnom pojednávaní dňa 28.5.2014, Krajský súd v Bratislave vôbec nevyhodnotil v odôvodnení svojho rozsudku, hoci išlo o novú právnu otázku, na ktorú nemohol zabudnúť vzhľadom na odstup času medzi ústnymi pojednávaniami a vyhlásením rozsudku 30. júla 2014. Naopak, žalovaný sa tohto nedostatku odôvodnenia zapríčineného súdom chytil a aj kvôli nemu napadol súdny rozsudok odvolaním.

Krajský súd v Bratislave po piaty raz rozhodol v merite veci rozsudkom 9 Cbs 33/2004-888 dňa 30.7.2014. Rozsudok má 5 bodov, v ktorých súd vyhovel žalobcovi...

Žalovaný sa proti rozsudku odvolal v rozsahu všetkých bodov žaloby, v ktorých súd vyhovel žalobcovi. Spoločným odvolacím základom pre odvolanie sú nedostatky odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Bratislave...

Sťažovateľ v konaní 9 Cbs 33/2004 podal dve sťažnosti adresované predsedovi Krajského súdu v Bratislave na zbytočný prieťah v konaní.

Prvú sťažnosť podal 28.9.2005. Predsedníčka krajského súdu

██████████ sťažnosť označila za dôvodnú v liste z 3. októbra 2005...

V súlade s rozhodovacou praxou ústavného súdu sťažovateľ dal Krajskému súdu v Bratislave šancu, aby upustil od ďalších prieťahov v konaní 9 Cbs 33/2004.

Keď sa sťažovateľ nedočkal nápravy, dňa 29. marca 2010 podal druhú sťažnosť na zbytočný prieťah v konaní. Podpredsedníčka Krajského súdu v Bratislave ██████████ na sťažnosť odpovedala svojím listom zo dňa 28.4.2010, ktorým sťažnosť označila za čiastočne dôvodnú...

Ústavný súd SR dňa 17. februára 2011 prikázal Krajskému súdu v Bratislave, aby vo veci 9 Cbs 33/2004 konal bez zbytočných prieťahov.

Krajský súd v Bratislave neupustil od zbytočných prieťahov vo vedení konania 9 Cbs 33/2004 po dvoch sťažnostiach na zbytočný prieťah v konaní, ktoré sťažovateľ podal podľa zákona č. 757/2004 Z. z., ani po príkaze, ktoré mu vydal Ústavný súd SR.»

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cbs 33/2004 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, aby mu

prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov a zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie v sume 12 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 340,88 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala verejne bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola... v primeranej lehote prejednaná... súdom.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05) vyplýva, že základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje ochrana len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného základného práva nedochádzalo, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) ako zjavne neopodstatnenú. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je totiž odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

V súvislosti s tým ústavný súd už opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou

namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 447/2010 vyslovil nálezom zo 17. februára 2011, právoplatným 12. apríla 2011, porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, krajskému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 4 000 €, ako aj úhradu trov právneho zastúpenia v sume 454,90 €.

V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že krajský súd v sťažovateľovej veci naposledy meritórne rozhodol rozsudkom sp. zn. 9 Cbs 33/2004 z 30. júla 2014, pričom spis vedený vo veci spolu s odvolaniami účastníkov konania odoslal 8. októbra 2014 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na ďalší procesný postup. Dopytom na najvyššom súde si ústavný súd overil, že o odvolaniach účastníkov konania proti označenému rozsudku krajského súdu nie je dosiaľ rozhodnuté, pričom vec je na najvyššom súde vedená pod sp. zn. 5 Obo 45/2014.

Z uvedeného teda vyplýva, že krajský súd už v sťažovateľovej veci nekoná, keďže 8 dní pred dorúčením sťažnosti ústavnému súdu krajský súd spis predložil najvyššiemu súdu na rozhodnutie o podaných odvolaniach. V súčasnosti teda prebieha na najvyššom súde odvolacie konanie, pričom z jeho priebehu sa javí, že krajský súd podľa § 209 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku realizoval všetky predpísané úkony súvisiace s podaním odvolaní proti jeho rozsudku. Ďalší postup ani úkony vo veci už krajský súd vykonávať nemôže a preto je potrebné vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako na takú, v ktorej ústavná úloha krajského súdu pri odstraňovaní právnej neistoty sťažovateľa skončila

rozhodnutím vo veci samej za predpokladu, že toto rozhodnutie bude napokon konečným. Je teda zrejmé, že krajský súd už v čase doručenia sťažnosti na ústavnom súde (16. októbra 2014) nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom priebeh konania ovplyvniť. V čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prieťahom, resp. nečinnosti, ako to tvrdí sťažovateľ, v konaní pred krajským súdom vedenom pod sp. zn. 9 Cbs 33/2004 nedochádzalo. Preto je potrebné považovať sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, za zjavne neopodstatnenú (napr. II. ÚS 275/06, IV. ÚS 119/2011, III. ÚS 153/2013), čo bolo dôvodom jej odmietnutia podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Napokon k sťažovateľom tvrdenému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že označené články ústavy neobsahujú garanciu konkrétneho základného práva a slobody. V nadväznosti na to ústavný súd konštatuje, že v prípade sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sa rozhoduje vždy o porušení konkrétneho základného práva alebo slobody zakotveného v druhej hlave ústavy, prípadne práva zaručeného medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Porušenie iného článku ústavy možno teda podaním individuálnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietať len v spojení s namietaným porušením už konkrétneho označeného základného práva alebo slobody (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 300/06, III. ÚS 224/08). Keďže porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru zistené nebolo, nie je možné vysloviť ani záver o porušení označených ustanovení ústavy. Preto je aj vo zvyšnej časti sťažnosť zjavne neopodstatnená.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť odmietol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júla 2015